

SNG NOVA GORICA Mini teater: 5 kil sladkorja

Brskanje po preteklosti za rešitev dobrega imena

V Slovenskem narodnem gledališču Nova Gorica, kakor v marsikaterem drugem slovenskem gledališču, se je sezona 2020-2021, v katero je krepko posegel koronavirus in že lansko jesen in zimo prisilil v ponovno zaprtje gledaliških dvoran, razpotegnila v jesenske dni, ko se na odru navadno že vrstijo premiere nove sezone. Tako sta se 1. in 2. septembra 2021 na malem odru SNG Nova Gorica zvrstili premierni uprizoritvi zadnje predstave iz lanske sezone, 5 kil sladkorja. Predstava je sicer spletno krstno uprizoritev na Slovenskem doživela že v letošnjem februarju (o njej smo pisali tudi v našem časniku). Ogle dati si jo v živo, pa je bilo seveda čisto nekaj drugega. Gledališče potrebuje živi stik z gledalcem, da polno zaživi, kakor tudi gledalec si želi občutiti tisto sicer nevidno, a globoko in močno vez z dogajanjem na odru, ki jo seveda začuti le, ko sedi v dvorani, pa čeprav z obvezno masko na obrazu, saj kot vemo, epidemija se še ni podela. V intimnem prostoru male dvorane je nenavadno delo izraelskega avtorja, igralca, pisatelja, režiserja in dramaturga Gura Korena (1973), zadobilo še skrivnostnejše odtenke, ko se kot v Hamletu pojavlja nemirni duh preminulega deda protagonista Petra. Črna komedija je nastala v koprodukciji SNG Nova Gorica, Mini teatra Ljubljana in Judovskega kulturnega

centra Ljubljana. Ker jo je režiral avtorjev sorojak, izraelski režiser Yonatan

Koren je zgodbo postavil na ulice Tel Aviva in sebe ter svojega deda za glavna

Esterkin, drugič gost v Novi Gorici, je vsebina zadobila še bolj pristne odtenke. Protagonist nenavadnega dramskega zapleta in razpleta je Šlomo Koren, ki je v drugi svetovni vojni bil v dilemi, ali iti še sam v vojno in s tem lahko tudi v smrt ali vzeti pet kil sladkorja, se kam varno zateči in na kakšen način preživeti krutost vojne. 5 kil sladkorja, z več kot ščepcem črnega humorja, popelje gledalca v tragičen čas preteklega stoletja, in to, z onstransko pomočjo, ob prečudnem pojavljanju umrlega protagonistovega deda. Le-ta hrani v sebi še vse travme in spomine na dramatične dogodke, ki jih je povzročila druga svetovna vojna, vključno s holokavstom. To nepojmljivo načrtovano iztrebljanje Judov k sreči mladi protagonist pozna le iz pripovedi. Avtor dela 5 kil sladkorja Gur

lika dogajanja. Ded se vrne na zemljo, da bi poravnal krivico. V slovenski različici – avtorici priredbe sta dramaturginja Nika Korenjak in režiser Yonatan Esterkin – se je dogajanje preselilo na Slovensko. Namesto Gura Korena v vlogi protagonista najdemo igralca Petra Harla. Njemu se na najbolj nepričakovan in nenavaden način prikazuje umrli ded in se pri tem poslužuje teles njegovih prijateljev, pa tudi tujcev, ki jih Peter naključno srečuje na ulici. Ded se toliko časa vztrajno pojavlja, dokler mu Peter zatrdno ne obljubi, da bo šel do vnuka njegovega starega prijatelja, ki piše knjigo o dogodkih iz druge svetovne vojne, in mu bo razložil, kako je bilo v resnici s prodajo tistih pet kilogramov sladkorja, ki so mu zagotovili preživetje v vojnem času. Napeta vsebina, med realizmom, metafiziko

in fikcijo, je prežeta s tipično judovskim črnim humorjem, skozi katerega se avtorju posreči povedati marsikaj iz večkrat zamolčane preteklosti. Pokaže pa nam tudi marsikaj iz naše kaotične vsakdanjosti. Iz vsega veje velika avtorjeva ljubezen do svojega naroda in seveda deda, ki je gotovo imel vse prej kot mimo življenje, mimo vseh tragičnih medvojnih dogodkov. Vzode predstave, ki ji je mali oder nudil primerno zbrano zatočišče, je krasno vodil igralec Peter Harl, ki je pokazal veliko igralsko zrelost in gibko prožnost vijugati med odrskim dogajanjem in sočasnimi videoprojekcijami, v čemer se je tudi odražala vsa njegova spretna igra. Slovenska inačica uprizoritve se povprašuje tudi po odnosu, ki ga imajo Slovenci do Judov in judovske kulture, in nam postavlja zrcalo, da bi v njem uzrli, koliko sta še prisotni nestrpnost in sovražna drža do drugo mislečih v slovenski družbi. To pa žal zadnje čase, ko bi morali biti vsi čim bolj složni v boju proti epidemiji covida-19, zadobiva zmeraj bolj temne, strašljive obrise. Tudi zaradi tega je predstava zelo aktualna. Ob imenitnem Petru Harlu so se v raznolike like doživeto in prepričljivo bliskovito levili Matija Rupel, Jure Kopusar – kot Harl člana SNG Nova Gorica – pa še gosta Saša Pavlin Stošič ter Nika Korenjak.

Iva Koršič